

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu ile Askeri Hâkimler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

(Resmi Gazete ile yayımı : 26.12.1981 Sayı : 17556)

Kanun No.
2568

Kabul Tarihi
25.12.1981

MADDE 1. — 4.7.1972 tarih ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 35, 37, 40, 41, 43, 48, 56, 62, 63, 71, 79, 80 ve 86 ncı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Genel Sekreterlik ve Kalemler .

Madde 6. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunun hâkim sınıfından seçeceği bir üye Genel Sekreterlik görevini yapar. Bu görev için ayrıca kadro verilir.

Genel Sekreter, Başkana bağlıdır.

Genel Sekreterliğe yeteri kadar yardımcı personel verilir. Ayrıca Başsavcılıkta, Daireler Kurulunda ve dairelerde yazı vesair işlemleri yürütecek birer kalem teşkilatı kurulur.

Üyelerin Nitelikleri :

Madde 7. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin üyeleri;

- a) İki yılını doldurmuş kurmay yarbaylarla albay rütbesinde üç yılını doldurmamış kurmay subaylar,
  - b) En az yarbay rütbesinde birinci sınıf askeri hâkimler,
- Arasından seçilirler.

Üyelerin Seçimi :

Madde 8. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin askeri hâkim sınıfından olan üyeleri, bu sınıftan olan başkan ve üyeler tamsayısının salt çoğunluğu ile herboş yer için gösterilecek üç aday arasından,

Hâkim sınıfından olmayan üyeleri, Genelkurmay Başkanlığınca her boş yer için gösterilecek üç aday arasından,

Devlet Başkanınca seçilir.

Atama :

Madde 9. — Seçilenler arasından rütbe ve kıdem sırasına göre Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığına, Başsavcılığına, daire başkanlıklarına ve üyeliklere, Milli Savunma Bakanı ve Başbakanın imzalayacağı, Devlet Başkanının onaylayacağı Kararname ile atama yapılır. Atamalar Resmi Gazetede yayımlanır.

Başkan, Başsavcı ile daire başkanlarının askeri hâkim sınıfından olması şarttır.

Görev Süresi :

Madde 10. — Askeri Hâkim sınıfından olmayan üyelerin görev süresi en fazla dört yıldır.

Başkanlara ve Başsavcıya Vekalet :

Madde 13. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığının boşalması, Başkanın izinli veya mazeretli olması hallerinde en kıdemli daire başkanı, aynı sebeplerle daire başkanlıklarına o dairenin en kıdemli üyesi, Başsavcıya mahkemedeki hâkim sınıfı üyelerden en kıdemlisi, vekâlet eder.

Boşalan Başkan ve üyeliklere bir ay içinde 8 ve 9 ncü maddeler gereğince seçim ve atamalar yapılır.

Daireler :

Madde 14. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, iki daireden oluşur. İş hacmine göre, Genel Kurulun tekli ve Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi üzerine Milli Savunma Bakanlığınca daire sayısı üçe yükselebileceği gibi, aynı usulle ikiye de indirilebilir.

Her daire, bir başkan ile altı üyeden kurulur. Üyelerden dördü askeri hâkim, ikisi kurmay subaydır.

Dairelerde çoğunluk askeri hâkim sınıfından olmak üzere görüşme sayısı beştir. Kararlar oyçokluğu ile verilir.

Daireler Kurulu

Madde 16. — Daireler Kurulu, Başkanın yönetiminde daire başkanları ile her dairenin kendi üyeleri arasından bir yıl süre için seçeceği biri askeri hâkim, biri de bu sınıftan olmayan üyelerden oluşur.

Başkan ve üyelerden birinin özürü halinde kendi daire ve statüsünde olan en kıdemli üye kurula katılır. Kurulda kararlar oyçokluğu ile verilir.

Başkanlar Kurulu

Madde 17. — Başkanlar Kurulu; Başkan, daire başkanları ve her dairenin en kıdemli birer üyesinden oluşur.

Başkan ve üyelerin özürü halinde aynı daireden en kıdemli üye kurula katılır.

Başsavcılığı ilgilendiren konular ile kurulca lüzum görülen diğer işlerin görüşülmesinde, Başsavcı toplantılara katılır ve oy kullanır.

Kararlar oyçokluğu ile verilir. Kurul üye sayısının çift olması halinde kıdemsiz üye oylamaya katılamaz.

Yüksek Disiplin Kurulu :

Madde 18. — Yüksek Disiplin Kurulu; Başkan, Başsavcı, daire başkanları ve mahkememin en kıdemli bir üyesinden oluşur.

Kararlar oyçokluğu ile verilir.

Kurula sevk edilenler ile bunlardan daha kıdemsiz olan üyeler görüşmelere katılamaz. Kıdemsiz olanların katılamaması sonucu, kurul üye sayısı üçten az olursa, konu Genel Kurulda incelenir. Genel Kurulun kararı kesindir.

Kurulun yazı işlerini Genel Sekreter yürütür.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin Görevleri :

Madde 20. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Türk Milleti adına; askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimini ve diğer kanunlarda gösterilen görevleri yapar. Ancak, askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda; ilgilinin asker kişi olması şartı aranmaz.

Bu Kanunun uygulanmasında asker kişiden maksat; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman çavuş, uzman jandarma çavuş, erbaş ve erler ile sivil memurlardır.

İdari Davalar ve Yargı Yetkisinin Sınırı :

Madde 21. — 20 nci maddede belirtilen kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden dolayı; yetki, sebep, şekil, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından bahisle menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacak iptal davaları, aynı idari işlem ve eylemlerin haklarını ihlal etmesi halinde açılacak tam yargı davaları, doğrudan doğruya ve kesin olarak Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde çözümlenir ve karara bağlanır.

İdari yargı yetkisi, idari işlem ve eylemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. Yerindelik denetimi yapılamaz. Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak tarzda kullanılamaz ve idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı verilemez.

Devlet Başkanının, Yüksek Askeri Şûranın tasarrufları ve Sıkıyönetim Komutanlarının 1402 sayılı Kanunda yazılı tasarrufları ile disiplin suç ve tecavüzlerinden ötürü disiplin amirlerince verilen cezalar yargı denetimi dışındadır.

Birinci Dairenin Görevleri :

Madde 22. — Birinci Daire; atanma, yer değiştirme, nasıp, sicil, kademe ilerletilmesi, terfi, emeklilik, maluliyet, aylık ve yolluklara ilişkin iptal ve tam yargı davalarını çözümler.

İkinci Dairenin Görevleri :

Madde 23. — İkinci Daire; istifa, hizmet yükümlülüğü, askeri akademiler, askeri öğrenci ve yedeksubay işlemleri ile Birinci Dairenin görevi dışında kalan işlem ve eylemlerden doğan iptal ve tam yargı davalarını çözümler.

Hizmet ve Şahsi Kusurun Birleşmesi :

Madde 24. — Kişiler askeri görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan ötürü, bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, sadece bu mahkemede ilgili kurum aleyhine tazminat davası açabilirler. Kurumun genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır.

İhtiyari Müracaat ve İdari Makamların Sükûtu :

Madde 35. — a) İhtiyari müracaat :

Kesin işlem yapmaya yetkili makamlarca tesis edilen idari işlemlerin geri alınması, kaldırılması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması; üst makamdan, yoksa işlemi yapmış olan makamdan idari dava açmak için belli olan süre içinde istenebilir. Bu müracaat işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurur.

Altmış gün içinde cevap verilmez ise, istek reddedilmiş sayılır.

İsteğin reddi üzerine dava açma süresi başlar ve müracaat tarihine kadar geçmiş olan süre de hesaba katılır.

b) İdari makamların sükûtu :

İlgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir eylem veya işlemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler. Bu halde yetkili makamlar en çok altmış gün içinde bir cevap verirler.

Bu süre içinde cevap verilmez ise, istek reddedilmiş sayılır. İlgililer altmış günün bitiminden itibaren idari dava açma süresi içinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde dava açabilirler. Dava açılmayan haller ile davanın altmış günlük süre geçtikten sonra açılması sebebiyle dilekçenin reddi halinde, altmış günlük sürenin bitmesinden sonra cevap verilirse, bunun tebliğinden itibaren dava açma süresi yeniden işlemeye başlar.

Müracaatçıya kayıt tarihi ve sayısını gösterir imzalı ve mühürlü pulsuz bir alındı kâğıdı verilir.

Dilekçelerin Verilebileceği Diğer Yerler :

Madde 37. — Dilekçeler ile savunmalar ve davalara ilişkin her türlü evrak, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığına gönderilmek üzere en yakın amirlere, bölge ve idare mahkemesi başkanlıklarına, bölge ve idare mahkemesi bulunmayan yerlerde asliye hukuk hâkimliklerine, yabancı memleketlerde Türk konsolosluklarına verilebilir.

Dava Açma Süresi :

Madde 40. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde dava açma süresi her çeşit işlemlerde yazılı bildirim tarihinden itibaren kanunlarda ayrı süre gösterilmeyen hallerde altmış gündür. Adresleri belli olmayanlara özel kanunlardaki hükümlere göre ilan yolu ile bildirim yapılan hallerde, özel kanunda aksine hüküm bulunmadıkça süre, son ilan tarihinden itibaren onbeş gün sonra başlar.

Kanuna göre ilanı gereken düzenleyici ve genel tasarruflara karşı, ilan tarihini izleyen günden itibaren altmış gün içinde dava açılabilir. Ancak bu tasarrufların kendilerine uygulanması üzerine, ilgililer düzenleyici tasarruf veya uygulanan işlem yahut her ikisi aleyhine birden dava açmakta muhtardır. İlgililer ayrıca; düzenleyici tasarrufun kaldırılması, değiştirilmesi veya yeni bir düzenleme yapılmasını uygulamadan itibaren altmış gün içinde idareden isteyebilirler. Bu isteklerinin reddi veya altmış gün içinde cevap verilmemesi halinde altmış günün bitiminden itibaren isteklerinin yerine getirilmemesi yolundaki işleme karşı altmış gün içinde dava açabilirler. Düzenleyici tasarrufun kaldırılmaması, değiştirilmemesi veya dava yoluyla iptal edilmemiş olması bu tasarrufa dayalı işlemin iptaline engel olmaz.

Görevli Olmayan Yerlere Başvurma :

Madde 41. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin görevine giren uyuşmazlıklarda, askeri, idari ve adli yargı mercilerine açılan davaların görev noktasından reddi halinde, bu husustaki kararların ve bunlara karşı kanun yolları varsa süresi içinde olmak şartıyla bu yollara başvurulması üzerine, verilen kararların tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesine dava açılabilir. Bu mercilere başvurma tarihi, Askeri Yüksek İdare Mahkemesine müracaat tarihi olarak kabul edilir.

Adli, idari veya askeri yargı yerlerine dava açılmış olması ve bu yargı yerlerinin görevsizlik kararının kesinleşmesinden sonra birinci fıkrada yazılı otuz günlük sürenin geçirilmiş bulunması, bu kanunda öngörülen süreler içinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış olan davanın süreden reddine neden olmaz.

Doğrudan Doğruya Tam Yargı Davası Açılması :

Madde 43. — İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde dava açmadan önce, bu eylemlerin yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her hâle eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde yetkili makama başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri lazımdır. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde bu konudaki işlemin tebliği tarihinden ve altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren altmış gün içinde tam yargı davası açabilirler.

Görevli olmayan adli yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görevden reddi halinde sonradan Askeri Yüksek İdare Mahkemesine açılan davalarda, birinci fıkrada öngörülen idareye başvurma şartı aranmaz.

Duruşma

Madde 48. — Daireler ve Daireler Kurulunda inceleme, evrak üzerinde yapılır.

İptal davalarında ve miktarı ikiyüzbin lirayı aşan tam yargı davalarında taraflardan birinin isteği üzerine duruşma yapılır.

Duruşma, dava dilekçesi ve cevap layihalarında istenebilir.

Daireler ve Daireler Kurulu yukarıdaki kayıtlara bağlı olmaksızın duruşma yapılmasına kendiliğinden de karar verebilir.

Davetiyeler duruşma gününden en az otuz gün önce taraflara gönderilir.

İdari Yargılama Usulü Kanunu ile Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun Uygulanacağı Haller :

Madde 56. — Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde; İdari Yargılama Usulü Kanunu ile Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun hâkimin davaya bakmaktan memnuiyetini gerektiren haller, ehliyet,

üçüncü şahısların davaya katılması, davanın ihbarı, bağlılığı, tarafların vekilleri, feragat ve kabul, teminat, mukabil dava, bilirkişi, keşif, delillerin tespiti, yargılama giderleri, adli yardım ve duruşmanın inzibatına ilişkin hükümleri uygulanır.

Yürütmenin Durdurulması .

Madde 62. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde idari dava açılması ve kanun yollarına başvurulması itiraz olunan idari işlemlerin veya yargı kararlarının yürütülmesini durdurmaz.

Şu kadar ki idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.

Savaş halinde yürütmenin durdurulması kararı verilemez.

Sıkıyönetim halinde, sıkıyönetim ilan edilen bölgelerden alınan veya bu bölgelere naklen atanmaları yapılan personele ilişkin olarak açılan iptal davalarında yürütmeyi durdurma kararı verilemez.

Olağanüstü haller sebebiyle alınan tedbirlerin uygulanmasında görevlendirilen kamu personelinin naklen atanmalarına ilişkin iptal davalarında yürütmeyi durdurma kararı verilemez.

Yürütmeyi durdurma kararı verilen dosyalar öncelikle incelenir.

Tarafların isteği üzerine doksan günün sonunda yürütmenin durdurulmasına yeniden karar verilmezse durdurma kararı kendiliğinden ortadan kalkar. Yürütmenin durdurulmasına karar verilen dava dosyaları tekemmül etmelerinden itibaren otuz gün içinde karara bağlanmazsa, yürütmenin durdurulması kararı kendiliğinden hükümsüz kahr.

Yürütmenin durdurulması kararları teminat karşılığında verilir. Ancak durumun gereklerine göre teminat aranmayabilir.

Yürütmenin durdurulması istenen davalarda 46 ncı maddede yazılı süreler kısaltılabilir.

Taraflar arasında teminata ilişkin konularda çıkan anlaşmazlıklar, yürütmenin durdurulmasına karar verilen daire veya kurulca çözümlenir.

İdare ile adli yardımdan faydalanan kimselerden teminat alınmaz.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin Kararlarının Sonuçları :

Madde 63. — Daireler ve Daireler Kurulu kararları kesin olup, kesin hükmün bütün hukuki sonuçlarını hâsıl eder. Bu kararlar aleyhine, ancak bu Kanunda yazılı kanun yollarına başvurulabilir.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, altmış gün içinde işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur.

Mahkeme ilamlarının icaplarına göre eylem ve işlem tesis etmeyen idare aleyhine Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde tam yargı davası açılabilir.

Tam yargı davaları hakkındaki kararlar, genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur.

Yargılama Masrafları :

Madde 71. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılan dava dolayısıyla ödenen harç ve posta ücretleri ile bilirkişi incelemeleri, delil tespiti ve keşif için yapılan harcamalar ve avukat marifetiyle takip olunan davalarda, tarifesine göre avukatlık ücreti haksız çıkan tarafa ve davanın kısmen kabulü ve kısmen reddi halinde bu masraflar orantılı olarak taraflara yükletilir. Davadan feragat eden veya davayı kabul eden taraf, yargılama masrafları ve avukatlık ücreti bakımından haksız çıkmış sayılır.

Savcıların Görevleri :

Madde 79. — Savcılar, kendilerine havale olunan dosyaları Başsavcı adına incelerler ve onun yerine düşüncelerini, davalarda en geç otuz gün, yürütmenin durdurulması isteminde iki gün içinde gerekçeli ve yazılı olarak verirler. Bu süreler geçirilirse durumu sebepleriyle birlikte Başsavcıya bildirirler. Başkanın ve Baş-

savcının vereceği diğer görevleri yerine getirir; çalışma düzeninin korunması ve iş veriminin artırılması için Başsavcının alacağı tedbirlere uyarlar.

Savcılar, ilgili yerlerden Başkan aracılığı ile her türlü bilgileri isteyebilecekleri gibi işlem dosyalarını da getirebilirler.

Daireler ile Dava Daireleri Kurulunca gerekli gördüğü takdirde, savcılar önceden haber verilmek suretiyle, düşüncelerini sözlü olarak da açıklarlar.

Çeşitli Hükümler :

Madde 80. — a) Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan Başkan, Başsavcı, daire başkanları ve üyeleri; aylık, ek gösterge, ödenek, yükselme ve yaş hadleri, emeklilik ve diğer özlük hakları yönünden, Askeri Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, daire başkanları ve üyelerine uygulanan hükümlere tabidir.

b) Hâkim sınıfından olmayan üyeleri ise; aylık, ek gösterge, yanödeme, hizmet ödeneği gibi ödemeler, yükselme ve yaş hadleri, emeklilik ve diğer özlük hakları yönünden emsali subaylara uygulanan hükümlere tabidir. Ancak bu üyelerin, yukarıda belirtilen çeşitli ödemeler sonucu bir ayda aldıkları net tutarlar, aynı rütbe ve kıdemdeki hâkim üyelerin bir ayda aldıkları net tutarlardan az ise, aradaki fark ayrıca tazminat olarak kendilerine ödenir. Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanunu ile Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Tazminat Kanunu hükümleri saklıdır.

Sürelerin Bitmesi :

Madde 86. — Dava ve karar düzeltilmesi istemine ilişkin sürelerle 46 ncı maddede yazılı sürelerin bitmesi çalışmaya ara verme zamanına rasılırsa bu süreler, ayrıca bir karar vermeye lüzum kalmaksızın, ararvermenin sona erdiği 6 Eylül'den itibaren yedi gün uzatılmış sayılır. Tatil günleri süre hesabına katılır. Şu kadar ki sürenin son günü tatil gününe rastlarsa süre tatil gününü izleyen çalışma gününün bitimine kadar uzar.

MADDE 2. — 4.7.1972 tarih ve 1602 sayılı Kanunun 45 nci maddesinin (C) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

C. 43 ncü maddede öngörülen şart yerine getirilmeden açılan tam yargı davaları ile (b) bendinde yazılı hallerde dilekçenin görevli mercie tevdiine karar verilir.

MADDE 3. — 4.7.1972 tarih ve 1602 sayılı Kanunun 34 ve 42 nci maddelerinde gösterilen doksan günlük süreler altmış gün, 46 ncı maddesindeki altmış günlük süre de otuz gün olarak değiştirilmiştir.

MADDE 4. — 4.7.1972 tarih ve 1602 sayılı Kanunun çeşitli maddelerinde geçen «ikinci başkan» ve «Başkanunsözcüsü başyardımcısı» unvanları kaldırılmış; «Başkanunsözcüsü» unvanı «Başsavcı», «Kanunsözcüsü» unvanı da «Savcı» olarak değiştirilmiştir.

İkinci başkana ait olan görevler Başkan tarafından yerine getirilir.

MADDE 5. — 4.7.1972 tarih ve 1602 sayılı Kanunun 29 ncü maddesinin (a) bendi ile 45 nci maddesinin «(B) bendi gereğince reddedilmesi üzerine, yeni len verilen dilekçelerde aynı yanlışlıklar yapıldığı takdirde, dava reddedilir.» şeklindeki beşinci fıkrası ve 74 ncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır;

MADDE 6. — 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa 27 Mart 1979 gün ve 2219 sayılı Kanunla eklenen ek madde 5'in dördüncü fıkrasına aşağıdaki (E) ve (F) bentleri eklenmiştir;

E) Yarbayların rütbe terfii esas ve şartları :

1. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda belirtilen rütbe bekleme süresini tamamlamış olmak,

2. Hâkimlik veya askerlik vakar ve onuruna dokunan şahsi haysiyet ve itibarını kıran veya görev gereklerine uymayan davranışlardan dolayı 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 34 ncü maddesinde yazılı cezalardan birini almamış olmak.

3; 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 37 nci maddesinde belirtilen görevle ilgili suçlardan veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 38 nci maddesinde yer alan şahsi suçlardan mahkûm edilmemiş olmak.

Yukarıda belirtilen şartları taşıyanlar 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre bir üst rütbeye terfi ettirilirlir.

F) Yarbayların kademe ilerlemesi :

Yarbaylar, sicil notu hariç olmak üzere 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun hükümlerine göre Askeri Yargıtay Başkanının onayı ile kademe ilerlemesi yaparlar.

MADDE 7. — 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa 27 Mart 1979 gün ve 2219 sayılı Kanunla eklenmiş bulunan ek madde 6 aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Ek Madde 6. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanının rütbesi tuğgeneral - tuğamiraldir.

Bu rütbe, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen kadro oranları dışında tutulur.

General - amiral iken Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyeliğine seçilenler yukarıda gösterilen kadro miktarı dışındadır.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı, Başsavcısı ve üyelerinin rütbe terfi ve rütbe kıdemliliği esas ve şartları aşağıda gösterilmiştir.

A) Yarbayların rütbe terfi esas ve şartları :

1. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen rütbe bekleme süresini tamamlamış olmak.

2. Hâkimlik veya askerlik vakar ve onuruna dokunan şahsi haysiyet ve itibarını kıran veya görev gereklerine uymayan davranışlardan dolayı 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 28 nci maddesinde yazılı cezalardan birini almamış olmak.

3. 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 32 nci maddesinde belirtilen görevle ilgili suçlardan veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 33 ncü maddesinde yer alan şahsi suçlardan mahkûm edilmemiş olmak.

Yukarıda belirtilen şartları taşıyanlar 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre bir üst rütbeye terfi ettirilirlir.

B) Yarbayların kademe ilerlemesi :

Yarbaylar, sicil notu hariç olmak üzere 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun hükümlerine göre Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanının onayı ile kademe ilerlemesi yaparlar.

C) Albayların rütbe terfi esas ve şartları :

1. Bu maddede öngörülen general - amiral rütbesine tahsis olunan yerde açık bulunmak.

2. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen rütbe bekleme süresini tamamlamış olmak.

3. Üsteğmen, yüzbaşı, binbaşı, yarbay ve albay rütbelerine ait sicil notları toplamının, sicil notu adedine bölünmesi sonucu ortaya çıkan not ortalamasının, sicil tam notunun % 70 ve daha yukarısı olmak.

4. Hâkimlik veya askerlik vakar ve onuruna dokunan şahsi haysiyet ve itibarını kıran veya görev gereklerine uymayan davranışlardan dolayı, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 28 nci maddesinde yazılı cezalardan birini almamış olmak.

5. 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 32 nci maddesinde belirtilen görevle ilgili suçlardan veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 33 ncü maddesinde yer alan şahsi suçlardan mahkûm edilmemiş olmak.

Bu şekilde terfi şartlarını taşıdıkları anlaşılan albaylar; üsteğmen, yüzbaşı, binbaşı, yarbay ve albay rütbesinde olmuş oldukları sicil notlarının toplamının sicil notu adedine bölünmesi sonucunda ortaya çıkan not ortalamasına göre kendi aralarında, kuvvetlerine bakılmaksızın sıralanırlar. Bunların şahsi ve sicil dosyaları Yüksek Askeri Şûraya gönderilir.

Şahsi ve sicil dosyaları Yüksek Askeri Şûra tarafından incelenen bu albaylardan kadro ihtiyacı kadarı, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre değerlendirilerek bir üst rütbeye terfi ettirilir.

Herhangi bir nedenle boşalan general - amiral yeri, müteakip 30 Ağustosun önce doldurulmaz.

D) Albayların rütbe kıdemliliği :

Nasıp tarihinden itibaren üç yılını tamamlayan albayların rütbe kıdemliliği, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığınca onanır. Kıdemlilikleri onananların isimleri ilgili Kuvvet Personel Başkanlığına bildirilir.

E) Rütbe bekleme süresi sonunda terfi edemeyen Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı general - amiral hakkında 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesi hükümleri uygulanır. Ancak, Genelkurmay Başkanının teklifi ve Yüksek Askeri Şûranın üçte iki çoğunluğunun kararı ile bir yıl daha aynı rütbede hizmete devam edebilir.

Aynı neşetli emsali, kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılan Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı ve üyesi olan albayların, kendi istekleri ile emekliye ayrılmaları halinde Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesindeki kadrosuzluk tazminatı hükümleri uygulanır.

MADDE 8. — 4.7.1972 tarih ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununa aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 1; — Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin askeri hâkim sınıfından olmayan başkan ve üyelerine 4.7.1972 gün ve 1602 sayılı Kanunla tanınan sıfat ve teminat bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sona erer. Bu suretle sıfat ve teminatları kalkan başkan ve üyeler ile general kadrosu kaldırılan Başkanunsözcüsü atama işlemine tabi tutulurlar. Ancak, bunlardan emsalleri kadrosuzluk nedeniyle emekli edilmiş olanların emeklilik işlemleri 30 Ağustos 1982 tarihi itibarıyla yapılır. Bu suretle emekli olacaklar 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesinde öngörülen kadrosuzluk tazminatından yararlanırlar.

EK GEÇİCİ MADDE 2. — Devlet Başkanı, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren onbeş gün içinde;

a) Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin Başkanı, Başsavcısını, daire başkanlarını bu mahkemenin mevcut hâkim sınıfı üyeleri arasından rütbe ve kıdem sırasına göre,

b) Subay üyelerini ise bu Kanunun hükümleri uyarınca yeniden,

c) Bu suretle Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin kadro fazlası kalan hâkim sınıfı üyelerini de Askeri Yargıtay üyeliğine;

Doğrudan atar.

Bu atamalardan sonra Başkan ve daire başkanlarından oluşan kurul, üyelerin tamamının dairelerini yeniden belirler.

Hâkim sınıfından olmayan üyeler seçilip göreve başlayıncaya kadar kurullarda subay üye bulunması şartı aranmaz;

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin 3 ncü dairesindeki dava dosyaları ayrıca bir karar verilmesine gerek kalmaksızın Mahkeme Başkanlığınca konularına göre ilgili dairelere devredilir.

EK GEÇİCİ MADDE 4. — Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin 3 ncü dairesince verilmiş bulunan kararlara karşı yapılacak karar düzeltme, yargılamamın iadesi, tavzih, maddi hataların düzeltilmesi gibi istekler, konularına göre dava dosyalarının devredildiği dairelerce incelenerek karara bağlanır.

EK GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Askeri Yüksek İdare Mahkemesine seçilmek üzere yeteri kadar yarbay veya albay rütbesinde jandarma kurmay subay bulunmaması halinde, üye olarak jandarma yarbay veya albay rütbesinde subay seçilebilir.

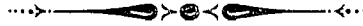

EK GEÇİCİ MADDE 6. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce başlayan idari müracaat, dava açma, cevap verme ve kanun yollarına başvurma süreleri 4.7.1972 gün ve 1602 sayılı Kanunun hükümlerine tabidir.

EK GEÇİCİ MADDE 7. — Bu Kanunun uygulanmasında, 27.10.1980 tarih ve 2324 sayılı Anayasa Düzeni Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

MADDE 9. — Bu Kanunun 8 nci maddesine bağlı ek geçici 2 nci maddesi yayımı tarihinde, diğer maddeleri yayımından 15 gün sonra yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

I - Gerekçeli 310 S. Sayılı basmayazı Milli Güvenlik Konseyinin 87 ve 88 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Milli Güvenlik Konseyi Milli Savunma Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/256.